

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Radana Malíka a soudců JUDr. Pavla Molka a JUDr. Barbary Pořízkové v právní věci žalobce: **N. H. N.**, zast. JUDr. Ing. Jakubem Backou, advokátem se sídlem Šlejnická 1547/13, Praha 6, proti žalované: **Policie České republiky, Krajské ředitelství policie hl. m. Prahy**, se sídlem Kaplanova 2055/4, Praha 4, proti rozhodnutí žalované ze dne 4. 1. 2020, č. j. KRPA-5703-12/ČJ-2020-000022-ZZC, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 2. 3. 2020, č. j. 16 A 5/2020 - 36,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II.** Žádný z účastníků **n e m á p r á v o** na náhradu nákladů řízení.
- III.** Ustanovenému zástupci žalobce, JUDr. Ing. Jakubu Backovi, advokátu se sídlem Šlejnická 1547/13, Praha 6, **s e p ř i z n á v á** odměna za zastupování žalobce v řízení o kasační stížnosti ve výši 4 114 Kč, která mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Policie České republiky, Krajské ředitelství policie hl. m. Prahy, odbor cizinecké policie, oddělení pobytové kontroly, pátrání a eskort (dále jen „žalovaná“), rozhodnutím ze dne 4. 1. 2020, č. j. KRPA-5703-12/ČJ-2020-000022-ZZC, zajistila žalobce podle § 124 odst. 1 písm. c) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“), za účelem správního vyhoštění; doba zajištění byla stanovena na 90 dnů ode dne omezení osobní svobody. Důvodem byla skutečnost, že žalobce nevycestoval z ČR v době stanovené v rozhodnutí o vyhoštění ze dne 30. 8. 2019, č. j. KRPA-290917-16/ČJ-2019-000022.

[2] Toto rozhodnutí napadl žalobce žalobou u Městského soudu v Praze (dále jen „městský soud“), který ji rozsudkem ze dne 2. 3. 2020 zamítl. K zajištění došlo, neboť bylo zjištěno, že žalobce na území ČR pobývá neoprávněně po uplynutí lhůty k vycestování stanovené v rozhodnutí o správním vyhoštění. Protože jeho úmyslem zjevně bylo zůstat v ČR co nejdéle, a to i s vědomím, že jeho pobyt je neoprávněný, shledal městský soud, že zajištění bylo namístě.

Žalovaná se rovněž zabývala otázkou uložení zvláštních opatření. Ty jsou alternativním řešením, které vyžaduje spolupráci cizince se správními orgány. Žalobce však odmítl odpovědět na všechny otázky kladené žalovanou, které by případně osvětlily splnění podmínek pro uložení zvláštních opatření, a i z jeho dosavadního chování bylo zřejmé, že není ochoten se správními orgány spolupracovat. U podání vysvětlení byl přítomen tlumočník, proto nelze přisvědčit námitce, že žalobce kladeným otázkám nerozuměl. Současně na základě jeho chování vznikla důvodná obava, že by v případě uložení zvláštních opatření z území ČR opět nevycestoval. Městský soud nepřisvědčil ani námitce, že žalobce o uložení správního vyhoštění vůbec nevěděl, neboť podle kopie doručky bylo toto rozhodnutí doručeno jeho právnímu zástupci dne 3. 9. 2019.

II. Kasační stížnost žalobce

[3] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) napadl rozsudek městského soudu kasační stížností, kterou založil na důvodu podle § 103 odst. 1 písm. b) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“).

[4] Podle jeho názoru jej neměla žalovaná zajistit, ale měla mu uložit zvláštní opatření. Takovou možnost nelze paušálně zamítnout pouze s poukazem na nedbalostní jednání stěžovatele, který se jen nepravdělně zajímal o stav řízení o správním vyhoštění. O rozhodnutí o správním vyhoštění nevěděl. Smyslem zavedení institutu zvláštních opatření do zákona o pobytu cizinců byla implementace čl. 15 směrnice Evropského parlamentu a Rady č. 2008/115/ES, o společných normách a postupech v členských státech při navrácení neoprávněně pobývajících státních příslušníků třetích zemí (dále jen „návrátové směrnice“), a musí být tedy interpretována v souladu se smyslem této směrnice. Snahou této úpravy je minimalizovat omezování osobní svobody, a nelze tedy připustit paušalizovaná rozhodnutí ve věcech jednotlivých skupin zajišťovaných cizinců. NSS v usnesení rozšířeného senátu ze dne 28. 2. 2017, č. j. 5 Azs 20/2016 - 38, č. 3559/2017 Sb. NSS, výslovně odmítl praxi správních orgánů, podle níž v případě, že cizinec nevycestoval z území České republiky po pravomocném rozhodnutí o správním vyhoštění, je fakticky vyloučena možnost uložení zvláštních opatření, a to právě pro rozpor tohoto názoru s návratovou směrnicí.

[5] Žalovaná se ke kasační stížnosti nevyjádřila.

III. Posouzení kasační stížnosti

[6] Nejvyšší správní soud (dále jen „NSS“) posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlídnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[7] Podle § 124 odst. 1 písm. c) zákona o pobytu cizinců *[p]olicie je oprávněna zajistit cizince staršího 15 let, jemuž bylo doručeno oznámení o zabájení řízení o správním vyhoštění anebo o jehož správním vyhoštění již bylo pravomocně rozhodnuto nebo mu byl uložen jiným členským státem Evropské unie zákaz vstupu platný pro území členských států Evropské unie a nepostačuje uložení zvláštního opatření za účelem vycestování, pokud (...) cizinec nevycestoval z území v době stanovené v rozhodnutí o správním vyhoštění.*

[8] Dle § 123b odst. 1 zákona o pobytu cizinců jsou zvláštními opatřeními za účelem vycestování cizince:

a) povinnost cizince oznámit policii adresu místa pobytu, zdržovat se tam, každou jeho změnu oznámit následující pracovní den policii a ve stanovené době se na adrese místa pobytu zdržovat za účelem provedení pobytové kontroly,

pokračování

b) složení peněžních prostředků ve volně směnitelné měně ve výši předpokládaných nákladů spojených se správním vyhoštěním (dále jen „finanční záruka“) cizincem, kterému je zvláštní opatření za účelem vycestování uloženo; peněžní prostředky za cizince může složit státní občan České republiky nebo cizinec s povoleným dlouhodobým anebo trvalým pobytem na území (dále jen „složitel“),

c) povinnost cizince osobně se hlásit policii v době policíí stanovené, nebo

d) povinnost cizince zdržovat se v místě určeném policií a ve stanovené době být v tomto místě přítomen za účelem provedení pobytové kontroly.

[9] Jak stěžovatel správně upozornil, zákon o pobytu cizinců v tomto rozsahu transponuje čl. 15 návratové směrnice, podle kterého nemohou-li být v konkrétním případě účinně uplatněna jiná dostatečně účinná, avšak mírnější donucovací opatření, mohou členské státy zajistit pouze státního příslušníka třetí země, o jehož navrácení probíhá řízení, za účelem přípravy návratu nebo výkonu vyhoštění.

[10] Z výše uvedených ustanovení zákona o pobytu cizinců a návratové směrnice je však zřejmé, že důvodem, který ospravedlňuje zajištění stěžovatele (jakožto krajní prostředek), je obava, že by se výkonu rozhodnutí o vyhoštění vyhýbal. Zvláštní opatření je možno považovat za účinná, pokud jimi lze dosáhnout daného konkrétního účelu zajištění mírnějšími prostředky, a to bez fyzického zajištění žadatele. V této souvislosti lze přiměřeně odkázat na závěry rozšířeného senátu vyslovené v usnesení č. j. 5 Azs 20/2016 - 38, podle kterého „[m]ožnost aplikace zvláštního opatření namísto zajištění cizince a tomu korespondující úvahy správního orgánu budou nutně záviset na důvodu zajištění“ (odst. [32]). Správní orgán však musí při rozhodování o zajištění vždy individuálně posoudit veškeré skutkové okolnosti případu, tj. osobní, majetkové i rodinné poměry cizince, charakter porušení povinností souvisejících s vyhošťovacím řízením, jeho dosavadní chování a respektování veřejnoprávních povinností stanovených ČR nebo jinými státy EU, a na jejich základě odůvodnit vyloučení aplikace mírnějších donucovacích prostředků, tj. zvláštních opatření (srovnej rozsudky NSS ze dne 15. 7. 2011, č. j. 7 As 76/2011 - 50, či ze dne 16. 11. 2011, č. j. 5 As 59/2011 - 64).

[11] Žalovaná odůvodnila svůj postup, tedy stěžovatelovo zajištění a neuložení zvláštních opatření, na straně 4 až 6 svého rozhodnutí. Za důvod pro neuložení zvláštních opatření označila existenci nebezpečí, že stěžovatel nebude uložené povinnosti plnit. Neuložení povinnosti zdržovat se na nahlášené adrese místa pobytu a hlásit se policii, odůvodnila tím, že stěžovatel již v minulosti nerespektoval rozhodnutí o správním vyhoštění. Protože stěžovatel neodpověděl na položené otázky, včetně otázky o jeho finančních prostředcích, nemohla si žalovaná utvořit názor, zda by bylo vhodné uložit finanční záruku.

[12] Není také pravdou, že by si stěžovatel nebyl vědom existence rozhodnutí o správním vyhoštění. Rozhodnutí o vyhoštění ze dne 30. 8. 2019, č. j. KRPA-290917-16/ČJ-2019-000022, bylo jeho zástupci doručeno dne 3. 9. 2019 (kopie rozhodnutí včetně doručenký jsou součástí správního spisu). Jeho argumentu tedy nelze přisvědčit.

[13] V řízení o zajištění byla stěžovateli na jeho žádost ustanovena tlumočnice z jazyka českého do jazyka vietnamského, která byla přítomna podání vysvětlení dne 4. 1. 2020, tudíž nelze přisvědčit stěžovatelovu tvrzení, že položeným otázkám nerozuměl. Jelikož však na všechny otázky správního orgánu odpověděl pouze tak, že odmítá vypovídat, žalovaná nepochybně, když jej zajistila a neuložila mu místo zajištění zvláštní opatření. Uložení zvláštního opatření předpokládá alespoň ochotu ke spolupráci ze strany cizince, u stěžovatele však tato ochota zjevně chyběla. Není na žalované, aby všemožně zjišťovala podmínky pro aplikaci zvláštních opatření v případě, kdy cizinec dává již dopředu najevo svůj nezájem a nespolupracuje (obdobně viz bod [17] rozsudku NSS ze dne 21. 2. 2019, č. j. 9 Azs 420/2018 - 32).

[14] Ačkoliv tedy nelze v samotném nevycestování bez dalšího spatřovat důvod pro odmítnutí uložení zvláštních opatření, žalovaná tyto důvody spatřovala ve více okolnostech, které ve svém souhrnu vytvořily odůvodněné obavy, že by stěžovatel mohl výkon rozhodnutí o správním vyhoštění mařit, a kromě toho jí stěžovatel svým přístupem zabránil, aby při podání vysvětlení zjistila, zda by zde mohly být podmínky pro uložení zvláštních opatření. NSS proto přisvědčuje žalované, že uložení mírnějších opatření namísto zajištění by nebylo ve stěžovatelově případě účelné, neboť jeho dosavadní chování zakládá značné pochybnosti o jeho ochotě tato opatření plnit.

IV. Závěr a náklady řízení

[15] Z výše uvedeného vyplývá, že napadený rozsudek není nezákonný z důvodů namítaných v kasační stížnosti. Proto Nejvyšší správní soud kasační stížnost jako nedůvodnou zamítl podle § 110 odst. 1 s. ř. s.

[16] Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o § 60 odst. 1, větu první, ve spojení s § 120 s. ř. s., podle kterého nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Stěžovatel ve věci neměl úspěch, a proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovaná měla ve věci plný úspěch, proto by jí soud mohl přiznat náhradu nákladů řízení proti stěžovateli, avšak jí žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti nevznikly, a proto jí je soud nepřiznává.

[17] Usnesením městského soudu ze dne 20. 1. 2020, č. j. 16 A 5/2020 - 17, byl stěžovateli ustanoven zástupcem z řad advokátů JUDr. Ing. Jakub Backa, advokát se sídlem Šlejnická 1547/13, Praha 6. V takovém případě platí hotové výdaje a odměnu za zastupování stát (§ 35 odst. 10 ve spojení s § 120 s. ř. s.). NSS přiznal ustanovenému zástupci odměnu za jeden úkon právní služby, a to podání kasační stížnosti [§ 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů] ve výši 3 100 Kč [§ 9 odst. 4 písm. d) a § 7 bod 5. téže vyhlášky], k čemuž náleží náhrada hotových výdajů ve výši 300 Kč [§ 13 odst. 4 téže vyhlášky]. Ustanovený zástupce je plátcem daně z přidané hodnoty. Celková odměna tedy činí částku ve výši 4 114 Kč, která mu bude vyplacena do 60 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 3. června 2020

JUDr. Radan Malík
předseda senátu